

Plan for spesialistutdanning i samfunnsmedisin i Moss kommune

Generell del – oppdatert 09.10.2025

Innhold

Bakgrunn	1
Spesialistutdanningen i samfunnsmedisin – ansvar og organisering i Moss kommune	2
Hvilke læringsarenaer som kan tilby de ulike læringsmålene	2
Hvordan veiledningen og vurderingen organiseres og gjennomføres	2
Hvordan det legges til rette for supervisjon	3

Bakgrunn

Samfunnsmedisin er ifølge Store norske leksikon «et medisinske fagområde som har sin oppmerksomhet rettet mot [helsetilstanden](#) i hele eller deler av befolkningen og på livsmiljøet og samfunnsforholdene befolkningen lever i. Faget bygger på erkjennelsen av at det er en sammenheng mellom helse og [samfunn](#). De viktigste arbeidsoppgavene innen samfunnsmedisinen er:

- overvåkning og analyse av helsetilstanden i befolkningen og faktorer som kan påvirke helsetilstanden positivt og negativt
- overvåkning og analyse av helsetjenesten på alle forvaltningsnivåer
- planlegging, gjennomføring, evaluering og kvalitetssikring av tiltak i egen og andre sektorer for å bedre helsetilstanden og forebygge sykdom. (...)

For å bli spesialist i samfunnsmedisin må leger ha minst fem års relevant praktisk tjeneste etter [autorisasjon](#) og da gjennomføre et veiledet utdanningsprogram i tillegg til teoretisk utdanning. Det er i underkant av 600 godkjente spesialister i samfunnsmedisin i Norge (2019), og de fleste av disse arbeider innen offentlig helseforvaltning i [kommunehelsetjenesten](#), hos statsforvalteren, i de [regionale helseforetakene](#) og i den sentrale statlige helseforvaltningen.»

I Moss kommunes administrasjon jobber leger som er spesialister i samfunnsmedisin eller i gang med slik spesialisering. Kommunen er registrert som utdanningsvirksomhet iht. forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger. Ifølge forskriften § 23 skal kommunen blant annet:

- Legge til rette for helhetlige utdanningsløp
- Legge til rette for læringsaktiviteter slik at legene i spesialisering kan oppnå læringsmålene
- Dokumentere hvordan arbeidet med spesialistutdanningen er organisert og hvordan ansvaret er plassert i virksomheten
- Utarbeide en plan for spesialistutdanningen (dvs. dette dokumentet). Planen skal blant annet inneholde opplysninger om:
 - Hvilke læringsarenaer som kan tilby de ulike læringsmålene
 - Hvordan veiledningen og vurderingen organiseres og gjennomføres
 - Hvordan det legges til rette for supervisjon

Spesialistutdanningen i samfunnsmedisin – ansvar og organisering i Moss kommune

Direktør for helse- og omsorgstjenestene har ansvar for arbeidet med spesialistutdanningen. En av kommuneoverlegene, som er spesialist i samfunnsmedisin, er direktørens rådgiver i dette arbeidet og har ansvar for å revidere denne planen ved behov.

Hvilke læringsarenaer som kan tilby de ulike læringsmålene

I Moss kommunes administrasjon kan alle læringsmål i samfunnsmedisin (SAM) og felles kompetansemål (FKM) oppnås, unntatt SAM 044 og 045, som oppnås i klinisk tjeneste, enten i kommunen eller ved Sykehuset Østfold HF som kommunen har avtale med

Hvordan veiledningen organiseres og gjennomføres

Det fremgår av spesialistforskriften at LIS3-legen skal ha individuell veiledning. Lege i spesialisering (LIS) kan ha intern eller ekstern veileder.

Helsedirektoratet anbefaler at LIS i samfunnsmedisin får samme omfang av veiledning som i allmennmedisin, som er tre timer per måned i 10,5 av årets måneder. Moss kommune følger denne anbefalingen, og legger opp til at LIS skal få tre timer veiledning månedlig. Ekstern veileder honoreres for fire timers arbeid per måned, da dette inkluderer en time til for- og etterarbeid. Veiledning tilbys tilbys så lenge utdanningen pågår. Antallet timer det skal ytes godtgjøring for blir da 42 timer per år (4 timer x 10,5) ved 100 % stilling. Ved delvis eller fullstendig permisjon, beregnes omfanget av veiledning forholdsmessig.

I tillegg til individuell veiledning, har kommuneoverlegene i Moss har ukentlige møter der faglige spørsmål diskuteres og spesialist i samfunnsmedisin er tilgjengelig for veiledning.

LIS og veileder avtaler hyppigheten av veiledningsmøter. LIS fører referat fra møtene i Dossier (kompetanseportalen), som godkjennes av veileder. LIS og veileder har felles ansvar for planlegging av veiledning og kursdeltakelse mv., og for at læringsmålene oppnås.

Hvordan vurderingen gjennomføres

Vurdering av oppnådde læringsmål er utdanningsvirksomhetens ansvar, som skal sørge for at det er gode systemer for vurdering av oppnådde læringsmål. I Moss kommune er dette ansvaret tillagt direktør for helse og mestring. Oppgaven med å vurdere og dokumentere hvert enkelt læringsmål er delegert til den kommuneoverlegen som per oktober 2025 er spesialist i samfunnsmedisin; dette for å unngå å binde opp lederressurser på en uhensiktsmessig måte. *Den løpende vurderingen* og dokumentasjonen av oppnådde læringsmål foretas snarest mulig etter at læringsaktivitetene er gjennomført.

Den helhetlige vurderingen av LIS gjennomføres av direktøren, og i denne vurderingen inngår anbefalinger fra veileder og ev. supervisor. Direktøren følger med på progresjonen til den enkelte lege underveis, gjennom halvårlige møter med LIS og nevnte spesialist i samfunnsmedisin; disse møtene dokumenteres i Dossier.

Det er direktørens ansvar å gi tydelige tilbakemeldinger til lege i spesialisering dersom direktøren, etter innhenting av relevant informasjon fra veiledere og supervisører, mener at læringsmålene ikke vil kunne bli oppnådd innen rimelig tid. Dersom det avdekkes at legen ikke klarer å oppnå læringsmålene, skal derfor legen straks gjøres oppmerksom på dette, slik at legen får mulighet til å uttale seg om saken og rette opp forholdene. Utdanningsvirksomheten skal forsøke å legge forholdene til rette slik at tjenesten likevel kan gjennomføres

Hvordan det legges til rette for supervisjon

Moss kommune legger til rette for at LIS kan få supervisjon av spesialist i samfunnsmedisin i sin daglige jobb i kommunen, ved at LIS og spesialist har kontorplass i nærheten av hverandre. Videomøter og telefon kan også benyttes ved supervisjon.